

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

Viite: STM100:00/2016
STM/4524/2016

Lausunto hallituksen esityksestä Eduskunnalle säteilylaki ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi säteilylaki. Lailla pantaisiin täytäntöön osaltaan Euroopan unionin uusi säteilyturvallisuusdirektiivi, jossa säädetään ionisoivaa säteilyä käyttävän toiminnanharjoittajan velvollisuuksista ja säteilyn turvallisesta käytöstä sekä säteilysuojelusta säteilyvaaratilanteissa ja vallitsevista altistustilanteissa. Eräitä asetustasoisia säännöksiä ja Säteilyturvakeskuksen ohjeita siirrettäisiin lain tasolle uuden perustuslain edellyttämällä tavalla. Lailla täsmennettäisiin nykyisiä asetuksen antovaltuuksia ja annettaisiin Säteilyturvakeskukselle valtuus antaa määräyksiä eräistä yksityiskohtaisista ja teknisluonteisista asioista. Esityksellä muutettaisiin lisäksi terveydensuojelulakia, rikoslakia ja ydinenergialakia. Uusi säteilylaki tulee esityksen mukaan voimaan 1.1.2018.

Sairaanhoidajaliitto pitää hyvänä lain tarkoitusta suojella terveyttä säteilyn aiheuttamilta haitoilta sekä ehkäistä ja vähentää säteilystä aiheutuvia muita haittavaikutuksia. Pidämme hyvänä, että uudessa laissa korostetaan oikeutuksen merkitystä sekä suojelun optimointia kaikissa altistustilanteissa. Esityksellä tarkennetaan erityisesti mahdollisuutta käyttää säteilyä lääketieteellisesti potilaiden ohella myös oireettomiin henkilöihin.

Sairaanhoidajaliitto ottaa kantaa säteilylain kokonaisuudistukseen niiltä osin, kun sen koskee sairaanhoitajia tai hoitotyötä yleisemmin. Mielestämme lakiesityksen käsitteistön yhdenmukaisuuteen ja määrittelyyn tulee vielä kiinnittää huomiota.

ST-ohjeet

Esityksessä ehdotetaan, että nykyisiä Säteilyturvakeskuksen antamia ST-ohjeita siirretään soveltuvin osin uuteen lakiin, asetuksiin tai Säteilyturvakeskuksen sitoviin määräyksiin. Onko lakiesityksessä huomioitu kaikki ST-ohjeiden sisältämät säteilyturvallisuusnäkökohdat?

Lähetteen antajan velvollisuudet ja rajattu oikeus lähettää röntgentutkimukseen

Esityksen mukaan sairaanhoitajalle ja suuhygienistille annettaisiin rajattu oikeus kirjoittaa lähete röntgentutkimukseen. Sairaanhoidajien ja suuhygienistien osaaminen rajattuun oikeuteen lähettää röntgentutkimuksiin tulee varmistaa riittävällä työkokemuksella ja lisäkoulutuksella. Tähän tarvitaan kansallinen ja yhtenäinen koulutuskokonaisuus.

Pidämme tärkeänä, että sairaanhoitajien ja bioanalytikkojen osaaminen yhdistelmälaitteilla suoritettaviin kuvantamistutkimuksiin varmistetaan riittävällä työkokemuksella ja lisä- ja täydennyskoulutuksella.

Säteilyturvallisuusvastaavan ja asiantuntijoiden nimeäminen ja tehtävät ja pätevyudet

Pidämme hyvänä, että röntgenhoitajalla, lääketieteellisen säteilynkäytön asiantuntijana, on mahdollisuus toimia säteilyturvallisuusvastaavana terveydenhuollon röntgentoiminnassa tai eläinröntgentoiminnassa. Säteilyturvallisuusvastaavan tehtävä on röntgenhoitajalle uusi ja se kasvattaa työn vaatavuutta ja tarjoaa uudenlaisia urakehitysmahdollisuuksia. Uuden tehtävän edellytettävä osaaminen tulee varmistaa riittävällä lisä- ja täydennyskoulutuksella ja työkokemuksella.

On tärkeää määrittää säteilyturvallisuusasiantuntijan ja säteilyturvallisuusvastaavan tehtävät ja vastuut riittävän selkeästi, jotta säteilylainsäädännön tavoitteet turvataan. Asiantuntijoiden työnjaossa on huomioitava myös röntgenhoitajan laaja osaaminen säteilyturvallisuusasioissa.

Ammattitaitoa ylläpitävä täydennyskoulutus

Sairaanhoidajaliitto pitää tärkeänä, että säteilysuojelun täydennyskoulutuksen sisällöistä ja laajuuksista tehtävasolla säädetään asetuksella tai määrätä viranomaispäätöksellä.

Säteilysuojelukoulutusohjelma

Kansallisen säteilysuojelun koulutusohjelman koulutusvastuu tulee mielestämme olla yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla. Pidämme tärkeänä, että säteilyturvallisuusasiantuntija ja –vastaava on suorittanut säteilysuojelukoulutusohjelman. Suhtaudumme varauksellisesti kaupallisten yritysten mahdollisuuteen järjestää säteilyturvallisuuskoulutusta.

Vastuu työntekijöiden säteilyturvallisuudesta

Toiminnanharjoittajalla on vastuu huolehtia omien ja ulkopuolisten työntekijöidensä säteilyturvallisuudesta. On tärkeää, että toiminnanharjoittaja vastaa riittävästä ja säännöllisestä terveydentilanseurannasta säteilytyöntekijöille. Ennen säteilytyön aloittamista toiminnanharjoittajan tulee selvittää työntekijän aiempi säteilyaltistus. Pidämme tärkeänä, että säteilytyöntekijän ikäraja on 18 vuotta. Tämä tulee huomioida myös opiskelijoiden kohdalla.

Helsingissä 16.1.2017

Nina Hahtela
Puheenjohtaja

Sairaanhoidajat

Suomen sairaanhoitajaliitto ry.